

Gou cungj roxnyinh aen hab haenx gig lumj fwngz daxdaiq. Mingzmingz baezbaez cungj swiq ndaej gig seuq, hoeng gij riz gwnzde, cungj cimq rim gij namhsa ndwenngoenz.

Mizseiz youq ndaw vunzlai gyonj gwn haeux haenx, cingqngamj miz “youx fwen” daxdaiq, gyoengqde couh caemh baiz naengh youq gwnz rin, gej sujbaq lamz gwnz gyauej roengzdauej, doq vad liengz, doq eu cungj fwen dangdieg heuhguh “dihv vuen” ndeu. Gij fwen haenx cungj dwg dangseiz guh baenz, liuxle yungh Vahcuengh eu, sing gig daemq, lumj namnwdnwd nei, couh yienghneix gou ciengzseiz riengz daxdaiq bae henz daemzfeiz dingq eu fwen, hoeng cawz le gij sing “loh haih” doeklaeng mboujduenh rag raez haenx, gizyawz dingq mbouj rox saek coenz.

Hoeng gou vanzlij gig maij yawj daxdaiq eu fwen, daegbied dwg youq gwnz bya eu fwen. Daxdaiq dwg boux vunz launyaenq ndeu, moix baez humx naengh daemzfeiz, de cungj naengh youq ceiq doeklaeng, sing iq riengz vunz doengz eu fwen. Hoeng daengz gwnz bya le, roxnaeuz dwg aenvih sing rumz hawj sing nya faex bienq hung, ndigah gij sing daxdaiq cungj hung gvaq bingzseiz haujlai, de riunyumnyum, lwgda miz cingsaenz raixcaix.

Caenhguenj cij dwg youq giz dieg haemq bingz bu gaiq baengz suliu ndeu, hoeng moix baez gou cungj youq gwnz bya ninz ndaek. Gij singjset go-nywj gofaex, gij heiq loq sing namh boengz, gij heiq cumx raemxmboq, youq gyang rumz mbaeumbeng-mbeng humx dwk gou, couh lumj feihdauh daxdaiq nei.

Dandan ngoenzhaenx, gou youq ndaw sing indot hemqhuhu haenx ndiu gvaqdaej.

Gou baez hai da, couh raen daxdaiq got din, laemx naengh youq gwnz namh. Henz de dwg duz sipgimz dai ndeu, lijimiz gaijfanghaiz caeuq gij goenqfaex gyuek lwed.

Haenx dwg gou dam gyawj, youq henz naz luenh gvej, youh mbouj canj bingz gij gaeu soem gofaex vujgyahmuz. Daxdaiq yawjraen duz sipgimz yaek bin coh gou, gipmuengz bae caij, doeklaeng cix deng camx roengz ndaw din bae lo.

Gou doq daej doq bae seiqhenz ra ndaej gaem “soemjsasa” (cungj ywdoj ndeu), oet youq ndaw bak bae, raemxda caeuq mug laefofo doxgyaux nyaij dwk, caiq hawj daxdaiq oep youq giz sieng. Daxdaiq raen gou dwglau lai le, doq uet raemxda gou, youh doq haenh gou, naeuz danghnaeuz mbouj dwg gou coengmingz, caeuq goengda hag le gij soujngaeh ywdoj, de ngoenzneix baenzlawz suenq ne.

Gou dingq liux, aek ndaetndwtndwt, sawqmwh

我总觉得那个饭盒很像外婆的手。明明每次都洗得很干净,可上面每一道痕,都浸满了时间的沙尘。

有时候凑一起吃饭的人里,正好有外婆的“歌友”,她们便会并排坐在石头上,将头上的蓝巾解下,一边扇着凉,一边对唱当地一种叫“欢调”的山歌。那些山歌都是即兴编的,然后用壮话唱,调声很低,像喃喃私语,以至于我经常跟着外婆晚上去火塘边听对歌,但除了最后不断拉长的“啰嗨……”其余的一句都听不明白。

但我还是很喜欢看外婆唱歌,特别是在山上唱山歌。外婆是个腼腆的人,每次围坐火塘,她都坐在最后面,小声地跟着和声。但到了山上,或许是因为风声放大了草木的闲谈,所以外婆的声音总会比往日鲜亮一些,她笑眯眯地,眼盛霞光。

尽管只是在稍平的地方铺了块塑料布,但每一次我都能在山上睡着。草木的清冽,泥土的微腥,泉水的潮气,在山风中轻轻环拥着我,就像外婆身上的味道。

唯有那天,我是在一阵痛呼中醒来。

我一睁开眼,就看到外婆抱着脚,跌坐在地上。旁边是一只死掉的蝎子,以及染着鲜血的树茬和解放鞋。

那是我贪近,在田边胡乱割掉,又没有铲平的五加木的尖角。外婆看蝎子要爬向我,急着去踩,结果直接被扎穿了脚底。

我边哭边去周边找了一把“酸咪咪”(红花酢浆草),塞在嘴里涕泪横流地嚼碎,再给外婆敷到伤处。外婆见我吓坏了,一边给我抹眼泪,还一边夸奖我,说要不是我聪明,和外公学了草药的知识,她今天可怎么办哟。

我听完,胸口闷闷地堵得厉害,猛地一号,哭得更大声了。山里的树木像是感觉到了我的苦痛,跟着我哇啦啦地呜咽。

那时候,我就想,山里的神仙一定是很老了,耳背,所以无论我在山里怎么喊,神仙都听不到。回答我的总是外婆。要是我的外婆永远不会受伤,不会老就好了。我会像她离不开大山那样,永远不离开她。

可后来,我和村子里的孩子们一样一天接一天地长大。外婆也像大山一样,悄无声息地老去。

那些曾经栽满村庄的沙梨树被年轻人一棵棵铲掉,换成了桑树。人们靠着种桑养蚕,日子越来越好。通了水,用上了电,再不用披荆斩棘向大山乞求那指缝间露出来的一点生机。

过去歌满九坡的大山,日渐迟暮。只有偶尔清明的时候,才在众多儿孙的探望下,从喉咙里发出一阵含糊的咕噜。

唯有外婆放心不下这位老朋友,哪怕我们总是劝阻,她还是时不时偷偷溜上山。

外婆在山里生活了大半辈子,她没有什么远大的志向。心中最大的愿望,就是想到南宁看一看。虽然,山上看不见南宁,但能看到去往南宁的路,和我回来的方向。

那时候我长年在在外求学又复工作,但我总觉得,外婆的愿望总有一天会由我来完成。谁承想,命运它不由人。

那一年,正值壮年的舅舅突发恶疾,随着雪片似的病危通知单不断下达,没办法再继续隐瞒,家里人迫不得已将事情告知了外婆。

原本神采奕奕、刚从山上务农回来的外婆,被噩耗瞬间击倒。第二天,她抹着泪,强撑着身体跟着家里人,去了曾经那么向往的南宁,看到的却是医院白墙下,奄奄一息的儿子。

没多久,舅舅便病逝了。紧跟着,外婆在短短两个月里撒手人寰。

我在外婆下葬前赶了回来。她的坟置在山脚下的桑树地里,一抬头,就能望到她辛劳了一辈子的大山和山腰上的舅舅。

我狠狠地踩着铁锹,从地里抠出椎形的泥,用尽全身力气盖在坟尖上。

从此,大地写下了句号。我再没喊过山。

(4 完)

hemq baez ndeu, daej engq haenq lo. Gij faex ndaw bya lumj dwg rox gij haemzhoj gou, riengz gou “nge nge nge” daej dwk.

Seizhaenx, gou couh siengj, bouxsien ndaw bya itdingh geq lo, rwz mbouj raeh, ndigah mboujlwnh gou youq ndaw bya baenzlawz hemq, bouxsien cungj dingq mbouj nyi. Boux han gou cungj dwg daxdaiq. Danghnaeuz daxdaiq gou cungj mbouj deng sieng, mbouj geq couh ndei lo. Gou couh lumj de liz mbouj ndaej goengqbya nei, cungj mbouj liz de.

Hoeng doeklaeng, gou caeuq gyoengq lwgnyez ndaw mbanj doxlumj yied ngoenz yied majhung. Daxdaiq hix caeuq goengqbya doxlumj, mbouj gangj mbouj han geq bae.

Gij goleiz ndaem rim ndaw mbanj haenx deng bouxcoz go dem go canj bae, vuenh baenz gosangh. Gyoengqvunz baengh ndaem gosangh ciengx nonsei, saedceij yied daeuj yied ndei. Doeng raemx le, ndaej yungh dienh le, caiq mbouj yungh vuet haz vuet em bae gouz aeu di maqmuengh ndaej lix——daj geh rin gaeb lumj lwgfwngz nem lwgfwngz nei laeuh ok haenx.

Aen goengqbya doenghbaez gizgiz miz vunz eu fwen haenx, yied ngoenz yied geq. Cijmiz saekseiz mwh cingmingz, cij youq haujlai lwglan bae damq yawj seiz, daj ndaw hoz fat ok saek sing “guhluz” hamzhawz ndeu.

Cijmiz daxdaiq mbouj cuengqsim boux youx-laux neix, couhsuenq dou cungj gienq laengz, de lij seiz mbouj seiz caegcaeg ndonj hwnj bya bae.

Daxdaiq youq ndaw bya gvaq le dingzlai ciuhvunz, de mbouj miz maz ceiqheiq gyae daih. Ndawsim gij maqmuengh ceiq hung de, couhdwg siengj daengz Namzningz yawjyawj. Yienznaeuz, gwnz bya yawj mbouj raen Namzningz, hoeng ndaej raen diuz roen bae Namzningz, caeuq gij fueng-yiengq gou dauqma haenx.

Seizhaenx gou ciengzgeiz youq rog doegsaw youh laebdaeb gunghcoz, hoeng gou cungj roxnyinh, gij maqmuengh daxdaiq cungj miz ngoenz ndeu youz gou bae saedyienh. Byawz rox, minghyinh de cix mbouj youz vunz.

Bihaenx, bohgoux cingq cungnienz, hoeng sawqmwh fat binghyak, gaenriengz gij dunghcih binghnaek yung’yiemj lumj doek nae nei mbouj duenh fat daeuj, mbouj miz banhfab caiq muenz, vunz ndaw ranz bik mbouj ndaej lwnh gij saeh hawj daxdaiq rox lo.

Daxdaiq bonjlaiz cingsaenz gvaekgvaek、ngamq daj gwnz bya guh hongreih ma, cix deng siusik yak dwk laemx. Ngoenz daihngeih, de uetuet raemxda, cengq ndang caeuq vunz ranz, bae Namzningz aen dieg de gaxgonq gig maqmuengh bae yawj neix, cix yawjraen youq laj ciengz yihyen hausasa haenx, daeglwg yaek daifefe de.

Mbouj geijlai nanz, bohgoux couh bingh dai lo. Gaenj riengzlaeng, daxdaiq youq song ndwen dinjdet ndawde soeng fwngz youq gwnz seiq neix.

Gou youq daxdaiq oksang gaxgonq ganj dauqma. Dieg moh de youq ndaw reih gosangh laj din bya, baez ngiengx gyauej, couh ndaej muengh daengz aen goengqbya de sinhoj ciuhvunz haenx caeuq bohgoux haem youq byongh bya haenx.

Gou haenq nyinz caij fagso, daj ndaw reih yaek ok gij namh yiengh byai soem haenx, yungh cienzbouh rengz ndang goemq youq gwnz dingj moh.

Daj neix hwnj, gwnzdieg sij roengz aen gawqhauh. Gou caiq mbouj hemq bya gvaq.

(sat)